

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főtör 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetéseket:
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Halottak napján.

Zúgnak a harangok, a keresztény világnak nagy ünnepe van: az élők emlékeznek meg az elhaltakról.

Kigyúlad a csöndes sírok sokasága, ezer és ezer fénypont jelöli az elhaltak örök nyughelyét.

Megélénkül a halottak országa, keserves sirás, zokogás zavarja fel a siri csendet.

Templommmá változik a temető, oltárokká benne a sírhalmok, melyeken a megemlékezés lángja lobog.

Nincs család, kinek ott a csendes sírkertben egy oltára ne volna, hol fájdalomtelt szívvel ne áldoznék a visszaemlékezésnek.

Mennyi fájdalmas sóhaj repül e napon az ég felé! Mennyi keserves könny csordul ki a szemekből a rideg sírhalmokra!

Itt egy anya zokok csendesen korán elhunyt gyermeke sírján, ott a fiú szeretet sugalta fájdalom nyilatkozik meg hangos sirásban a szerető szülők nyugvó porai felett; itt egy ifjú könnyezik, — amott egy viruló hajadon tördeli kezeit az elvesztett mennyország örökre bezárult kapujánál: alig van szíve, kinek fájdalma ne volna e napon.

És mikor az ember széttekint a meglevenült holtak birodalmán, eszébe jut a halál gondolata s mindinkább és inkább viszhangot kelt lelkében azon mondás: »Porból letünk, porrá leszünk.«

De midőn a sirdombokon, — melyek a lét, vagy nem lét kérdését ébresztik fel a szívekben — kiöntődik a mély fájdalom: megkönynyebbül a kebel, a halál gondolata elrepül lelkünkben, mert él bennünk a remény, hogy a halál után van túlvilági élet is.

A kigyuladt gyertyák sokasága emlékeztessen bennünket arra, hogy a mint meglevenülnek a néma sírok: úgy elevenedünk fel mi is ama bizonyos napon a hosszú, mély álomból, a feltámadás napján.

László Bálint.

— **Társulati közgyűlés.** Nagyon fontos határozatot hozott a múlt hó 30-án megkezdett és a következő napon befejezett társulati közgyűlés, de egy sem volt fontosabb, mint a belviz védekezés ügyének radikális módon közmegelegedésre történt elintézése, és ezt megemlítve lehetetlen elismeréssel nem adóznunk Novák József-

nek, ki hatalmas befolyását és okos szavát latba vetve, lehetővé tette, hogy nemcsak a belviz csatorna és szivattyú telep létesítése, hanem a szorító-gátak építése is egyhangulag elhatározott. Teljesen osztjuk Novák József nézetét, hogy szorító-gátak nélkül ő tökéletes belvizszabályozást képzelni nem tud. Keserves tapasztalataink megtanítottak arra, hogy olyan gát, mely nagy vízállásnál kisebb-nagyobb mérvben ne szivárogha ninss már pedig a gátak menténe van a négyszeres árterzi kiórással megterhelt terület, mely nagy terhe ellenében jogosan követelheti, a vízveszély elleni teljes védelmet, hogy a mélyebben fekvő földek vízveszély elleni védeése többre kerül a töltéstől messzebbre eső partos földeknél, az természetes, és e képeni egyedül és kizárólag elfogadható indókat annak, hogy ezen földek névszerannyi árterzi teherrel legyenek megróva mint a hasonló minőségű partosabb bitokok, leghatározottabban elítélnénk tehát ha belviz védelem címén a társulat területéhez tartozó bármely területre külön teher rovatnék ki, a belvizvédelmi költségeket éppen úgy a társulat közös pénztárának kell fizetnie, amint fedezi az a magasabban fekvő területek belvizzeit elvezető nyílt csatorna minden költségét.

Ily hatalmas, nagy, költséges művek létesítésénél a kicsinyeskedés a legnagyobb hiba, hiszen lehetetlen sulyra tenni és apróra mérlegelni, hogy a létesítendő — nélkülözhetlen művek kinek mennyi hasznat adnak, elég tudnunk azt, hogy a társulatnak a belviz elleni védelem is elodázhatlan kötelessége, és hogy ennek elhanyagolása kötelességszegésnek lenne minősíthető. A társulat területén fekvő birtokok tulajdonosait a közös érdek fűzi egygyé ezen egységet külön terhek létesítésével gyöngíteni nem szabad, sőt át kell hatva lennünk azon igazságtól, hogy egyik vesztes, kárára van a többinek, a társulatot csak úgy tudjuk fenntartani, ha mindannyian kivesszük részünket azon áldozatok hozatalában, melybe annak akadálytalan működése kerül, s nem igyekezzünk a magunk terhet másokra áttolva, senkit tul nagymérvben megterhelni, ezt nem csak az igazság szent elve, hanem a helyes politika is követeli tőlünk.

— **Ujabb vizsgálat a községhezán.** A belügyminiszterium kebeléből f. hó 3-án Marik Ede osztálytanácsos Jablonczai számtanácsos és egy miniszteri titkár assztálása mellett megkezdette az újabb vizsgálat megfejtését a községhezánál, ez uttal a főszolgabírói hivatal ügyvezetését is bevonta vizsgálat körébe a miniszteri kiküldött s mint halljuk ez újabb vizsgálat célja: villágosságot deríteni, a főispán ur által megtartott vizsgálat alkalmával netán — mellőzött azon sérelmesnek declarált körülményekre is melyek Hegyi Antal által a főispáni vizsgálat után terjesztett pampfletében soroltattak föl.

Ezen újabb vizsgálat fölött tekintve az előre látható eredményt is csak örvendeni tudnánk, ha ez által világosság derítenék és a rossz hiszemű hályog leesnék a gonosz vigyorgó szemekről melyek mindent sötétben látnak.

Ámde már halljuk a zugást melyet

a közelgő hegyi-szél moraja kelt, már eljutott hozzánk a békétlenkedő vészkiáltása amely azon kesergésük fölött kelt, mivel nincsenek még eddig a 3—4 napra tervezett vizsgálathoz megidézve, s így nem rendezhetnek fölvonulást, nem léphetnek nyilvánosan kötél tánczot, dervis üvöltésüket nem hallathatják mi által az ilyen előadásokat követő tényezőzés is elmarad.

Avagy a főispáni trabukkó után remélt miniszteri bock szivaroktól ily módon történt megfosztás fáj?

Lehet, hogy ez is baj, de azon körülmény, hogy őket nem idézik be, hogy az isteni nép előtt nem szájhösködhetnek föltétlenül fájó seb, s így meglehetünk győződve, hogy ez újabb vizsgálat eredménye — bár mit eredményezzen is — újból nem fogja őket kielégíteni.

Nem villágosságot óhajtanak ők, érvekkal, aktákkal, adatokkal, vizsgálatokkal nem lehet őket meggyőzni, nekik zavaros kell, amiből halászhatnak, akonnen demagógiájuk tápot nyer.

El lehetünk készülve, de meg lehetnek győződve azok az urak is kik Hegyi Antal stratégiailag kiesztelt taktikájának lépére mennek, hogy ez és a még ezt követő számos vizsgálat eredményével sem lesznek megelegedve, neki nem vizsgálat kell, neki csont kell a melyen rágódhat, mert bosszú szomja áldozatot liheg.

Vagy azt hiszik, megelegszik Hegyi egy osztály tanácsosi vizsgálatlalt? Risum teneatis! Ézután jön maga Szél Ignác ezt követi a belügyminiszter és ha ekkor sem jön az áldozat, el mén Hegyi király Ő felségéhez azután az Úr Istent kéri le felülvizsgálatra, kinek helyetteseként az angyalok az Úr földi helytartóját a pápa Ő szentségét, ez a kerületi püspököt, aki viszont Hegyi Antalt magát fogja megbizni a vizsgálatok fölülvizsgálásával, a ki teljhatalommal leend fölruhazva; minden vizsgálat nélkül el csapja mindazokat akiknek létezése szálla az ő szent szemében.

Igy gondolja ezt szelid lelkü szent atyánk, ezen gonosz céljának elérhetése érdekében kész ő czimboráskodni a dolog kerülő munkátlan sokasággal, akiknek száma mindenütt, mindég elég nagy.

Ezen okból, ezen célért hirdeti ő hogy minnél gyakrabban minél számosabbban zörgéssenek a miniszter ajtóján, így lesz a nép szava isten szava.

Képezze bár a népet az a tömeg, amely Hegyit körül állják, legyen az a többség. Am mi azt tartjuk, hogy döntsön a többség, de csak úgy, de csak akkor ha igazza van.

De ha kttünt egy vizsgálatból, hogy nincs igaza, ha ki fog tünni egy másiktól hogy a vizsgálat kérés csak gaz ármánykodásnak a taktikája, ha ki fog tünni, hogy a szóval hirdetett rágalmainál hazudik minden szavában, ha ki lesz derítve hogy írásba vagy nyomtatásba foglalt — vádjai terjesztésénél szemtelen minden betűjében, hogy cinikus rossz akarat rejlik minden sorában, hogy az igazság a jog keresés csak álarcz melynek lárvája alatt a legnagyobb törvénytelenégeket törekszik elkövetni, és a legnagyobb jogtalanságokat

— **Akció Sima Ferencz ellen.** Lapunk m. vasárnapi számában említettük meg, hogy a Szentesiak megelégtették Sima Ferencz viselt dolgait és mozgalmat indítottak a képviselő ellen. A szentesi ellenzéki választók gyűléséről lapársunk a — Szentés és Vidéke a következőképen ír: A szentesi Kossuth-kör széles alapon indította meg a mozgalmat arra, hogy véget vessen annak a megszegyenítő helyzetnek, melybe Szentest ország-világ előtt az a körülmény sodorta, hogy orsz. képviselője Sima Ferencz esődbe került, — tömegesen zudulnak ellene a bűnvádi feljelentések mindenféle diffamáló bűncselekmények miatt és a magyar törvényhozás megfoghatatlan közönnyel tűri, hogy tagjai közt ilyen vádakkal terhelt egyén is lehessen s el nem intézi sem összeférhetlenségi sem mentelmi ügyeit Simának, hogy a törvénynek, jognak és igazságnak vele szemben is érvény szereztessék valahára és ne bujkálhasson tovább az immunitás köpenyegé alá. Körülbelül ez volt a foglalatja annak a kiáltványnak is, amit a Kossuth-kör elnöksége Szentés város választó polgáraihoz intézett, meghíva őket a körhelyiség nagytermében vasárnap délután 2 órakor tartott választói nagyértekezletre. Az akciót csütörtökön hirdették meg a falragaszokon, Simának tehát volt idejük ellene készülődni és fel is készültek rá. Vasárnap reggelre ugyanis apró piros czédulákkal árasztották el a várost, melyeken a város becsületére — nagyon féltékeny és érzékeny lelkű (?) Varga Béni hívta fel az elvtársakat, hogy tiltakozzanak az akció ellen tüntessenek Sima mellett és legyenek délelőtt 10 órakor az ő külön népkörük termében, külön gyűlésre. Az érzékeny Varga Béni gyűlése tehát vasárnap délelőtt volt s ott elhatározták, hogy megakadályozzák a — Kossuth-köri délutáni gyűlést, ha kell erőszakkal is. Dacára ennek délután 2 órára zsufozásig megtelt a Kossuth-kör nagyterme Sima ellen tiltakozó választókkal s a gyűlés. miután elnökül — id. Temesváry Antalt, jegyzőül Vecsery Sándor drt választották meg — megnyílt, — Tasnády Antal dr. pedig felolvasta a határozati javaslatot, mely mind azt tartalmazza, ami a proklamációban volt, azzal a megtoldással, hogy a választók nagy értekezletének ezt a tiltakozó határozatát küldöttség vigye fel a képviselőházhoz és a miniszterekhez. Az elnök éppen az egyhangulag hozott határozatot mondta ki, mikor az érzékeny lelkű Varga Béni és társai vezetése alatt felvonuló Simisták a körhöz értek és egy részük vadzsivajjal a terembe betört. Ott azonban — mint halljuk — egynémelyike az okvetlenkedőknek pórul járt mert nem sajnáltak tőle egy kis ütletet. Éktelen láрма következett erre de hijába — az értekezlet egyhangu határozata már ki volt mondva és a kör elnöksége bizonyosan végre is fogja azt hajtani.

— **Jubiláló gyár.** Ritka ünnepélynek volt színhelye a Kühne E.-féle ismert gazdasági gépgyár Motonban az elmúlt vasárnap. Huszonöt éves fordulóját ünnepezték a már 1856-ban alapított gyár áthelyezésének mostani modern berendezésű gyári helyiségeibe. Ebből az alkalomból úgy a cég tulajdonosok: Kühne Ede és fia Kühne Károly valamint a gyár és Budapesti főraktárának tisztviselő kara és a gyári munkások ovációkban részesítették a gyár jelenlegi igazgatóját: Wegmann Adolfot, ki 25 éves jubileumát ülte e napon, mint a gyár művezetője. Délelőtt beszédek kíséretében, melyek a gyár fejlődését és jelentőségét tárgyaltak, értékes ajándékokat nyújtottak át az ünnepeltnek nemkülönbön a gyártulajdonosok elismeréssel emlékeztek meg az ünnepély keretében arról a hű 14 öreg munkásról, a ki 25—32 évig megszakítás nélkül a gyár szolgálatában állott: 100—100 forintból szóló takarékpénztári könyvecskéket nyújtván át mindegyiküknek. A szép gyári ünnepélyt 350 terítékes diszebed követte a melyen a közélet notabilitása hivatal-

noki kar és az összes munkások résztvettek lelkes fölköszöntőket mondtak a vármegye alispánjára, a gyár tulajdonosokra, az ünnepeltre stb. Este az ünnepelt tisztelgetésre tisztviselőtársai diszvacsorát rendeztek és méltóan fejezték be a jóhírnevű magyar ipartelepnek ritka szép ünnepnapját.

— **Megtámadott végrehajtó.** A tavaszszal történt, hogy R. Pap István bírósági végrehajtót hivatalos működése közben megtámadta Kontra Mihály gazdálkodó meg a két mostoha fia. Pólyák Péter és Ferencz. Az egyik fiu botot is emelt a végrehajtóra megsuhogtatta a levegőben és rákiáltott a foglalni jövőre: »Leveszem és fejedet, ha ide jössz!« — A végrehajtó feljelentette a legényeket, kiknek ügyében aztán a napokban tartották meg Szegeden a végtárgyalást, melynek során a törvényszék a vádlottakat hatóság elleni erőszak vétségében mondta ki vétkesnek és ezért egyenként 10—10 fit pénzbüntetésre ítélte őket, amiben meg is nyugodtak.

— **Megszűnik a hajóközlekedés.** A Szeged-Csongrád és Csongrád-Szolnok közötti hajó közlekedést a f. hó 9-ikétől tekintettel a közelgő télre megszüntetik.

— **Uj lap.** A Csongrád megyei munkások »Szabad Szó« czimvel uj lapot indítottak. A lapot egy héten egyszer szombaton adják ki. Hivatása az lesz, hogy a vármegyei munkások érdekéért küzdjön. Felelős szerkesztője: Pásztor János. Társzerkesztők: Békési Imre és Annai Bálint szentesi munkások.

— **A szegedi kereskedelmi és iparkamara** ma tartotta meg e havi teljes ülését Sgarvady Lajos elnölete alatt. Az ülés tárgyalásairól a következő tudósítást vesszük: Az elnökség előterjesztésére a kamara lehetővé akarja tenni, hogy a kerület iparosai és kereskedői közül többen tanulmányozhassák az 1900 évi párisi nemzetközi kiállítást. E célból a kamara a kereskedelemügyi minisztertől kéri tanulmányutazási ösztöndíjak engedélyezését, a maga részéről pedig a kerületben két iparos és egy kereskedő részére szavazott meg három, egyenként 240 koronás, nyilvános pályázati fölhívás alapján odaitelendő segélydíjat azon föltétel alatt, hogy a segélyezendő a párisi kiállítás tanulmányozásáról illetőleg a szakmájukat érintő tapasztalásokról a kamarának jelentést tegyenek. Az elnökség javalatára a kamara ezer koronát szavazott meg, hogy az — összeg fölhasználásával a kerület azon versenyképes iparcikkeinek terjesztését támogathassa, melyeknek készítői a cikkek indokolt terjesztésére és megfelelő piacok s kelendőség biztosítására anyagi viszonyaiknál fogva nem képesek. Tárgyalta és megállapította a teljes ülés a kamara 1900 évi költségvetését és 39948 korona bevétellel szemben rendes és rendkívüli kiadásokul 38010 koronát irányzott elő. Közélokra összesen 9720 koronát szavazott meg a kamara, mely összegből a szegedi ipari szakiskola főtartási költségeihez való hozzájárulást számbavéve. 7480 korona fordítások ipari czélokra, 1240 korona pedig kereskedelmi czélokra. Megokolt véleményes jelentést fogadott el a kamara hogy az ezetfélék forgalomba hozásánál az eredeteket feltüntető jelzések kötelezővé teendők. E mellett azonban kivánatosnak tartja a kamara, hogy a faeczetsavnak élvezeti czélokra való forgalomba hozása csakis 15 hidrat-fokra higitott állapotban engedtessek meg. A budapesti kereskedő ifjak társulatát, mely a fölmondási idő rendezése ügyében tartandó értekezletre hívja meg a kamarát, értesíteni határozta a teljes ülés, hogy az értekezleten nem képviselheteti magát, de kéri a hozandó határozatok közlését, hogy a kereskedelmi alkalmazottak jogos törekvését mérlegelhesse, illetőleg támogathassa. A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete az alkalmazottak nyugdíj-ellátása ügyében a kereskedelemügyi miniszterhez tett fölterjesztését küldte meg pártolás végett Erre a kamara értesíti, hogy készséggel támogatja az alkalmazottak nyugdíj-ellátásnak

lehető megoldását, de mielőtt a nagyfontosági ügyben érdemileg nyilatkozhatniék, ösmernie kell az adatszertü részleteket és azt, vajjon a tervezett hozzájárulással, matematikai alapon lehetséges-e teljesíteni a megjelölt nyugdíj és segély-szolgáltatásokat

— **Katz Sándor** táncztanító, f. hó 6-dikán a Pannonia Szállodában kezdi meg a táncz tanítását.

— **Jövahagyott határozat.** Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának azt a határozatát, melylyel a gazdasági egyesületnek 500 frt segélyt szavaztak meg a szegedi orsz. gazdasági kiállításban való részvétel céljaira, a belügyminiszter jóvá hagyta. A miniszter erről szóló rendelete mult szombaton érkezett le a vármegyéhez.

A transvali háboru folytán szünetel a munka aranybányákban s így kevesebb a pénz, az élet pedig folyton nehezebb, terhesebb. Nállunk az osztálysorsjáték sok pénzt hoz forgalomba és sok ember nemcsak a maga, hanem egész családjá életét megszabadította a nyomortól egy nagyobb nyeresémmel. Már többször említettük is, hogy a szerencse sokaknak jövőjét megváltoztatta. Amint értesültünk, egy budapesti bankház eddig több mint két millió koronát fizetett ki megbízóinak 100.000, 90, 80, 30 ezer koronás nyereségekben. A most kezdődő osztálysorsjátéknál olvasóink figyelmébe ajánljuk ezen céget, mely szerencséjénél, szolidaritásánál és megbízhatóságánál fogva amugy is nagy bizalomnak örvend. Ez a cég Török A. és Társa bankháza Budapesten, mely a beérkező megbízásokat pontosan, gyorsan és megbízhatóan teljesíti. Az első osztályu sorjegyek árai: $\frac{1}{1}$ sorsjegy 6 forint, $\frac{1}{2}$ sorsjegy 3 forint, $\frac{1}{4}$ sorsjegy 1 frt 50 kr., $\frac{1}{8}$ sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházát, Váci-kört 4/a, legméltóbban ajánljuk.

A gazdasági baromfityénysztésre vonatkozó általános tudnivalók. Utmutatás a baromfityénysztőknek arra, hogy miképen lehet a baromfiállományt nemesíteni, értékesebbé tenni s a baromfityermékek után remélt jövedelmet az értékesítő szövetkezetek megalkotásával nagyobbítani. Irta: Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő, a »Baromfiak« cz. baromfityénysztési szaklap szerkesztője Gödöllőn. Ára 1 korona, melynek beküldése ellenében a füzet bérmentve küldetik. A ki e kis munkát elolvassa, azonnal tisztában van hazai baromfiköztényésztésünk mai állapotával s örömmel látja a jövőt, melyben hazai baromfityénysztésünk felvirágzása bizton várható; t. i. ha a baromfityénysztő közönség a füzetben adott praktikus tanácsokat meghalgtja és véghez is viszi. Azt pedig mindekinek meg kell halgtatni, mert ennélkül egy tenyésztő sem boldogul. Ajánljuk e füzetet mint hazai szakirodalmunkban az egyetlen művet, mely e kérdést tárgyalja és alaposan meg is világítja.

Róma. Az emberi történelem legnagyobb szerűbb jeleneteinek színhelyéről, emlékeinek legdusabb tárházáról jelent most meg egy szép magyar kötet. Hogy mi Róma, azt megérteni nem, csak érezni lehet. A ki valaha megállott a Forum épületomladékai, oszloptörödekéi előtt, a ki szemlélte a Patheonnak márványdiszéből kifosztottan is csodálatos, hatalmas tömegét, a ki belépett az ősi istenek kupolája alá, nyári estve, midőn a hold besütött a magas bolt kerek nyílásán, kiteríté homályos fénypalástyát kőkoczkákon, melyeken valaha sarus lábak tapodtak, állatáldozatot vivén a szép testű istenek, — a ki előtt ott megelevenült a múlt: az csak érezheti igazán Róma nagyságát. A ki látta a Colosseum rettentő terét, szédítően magas párkányait, s látta ezt egy csodálatos történeti ihletés mámorában megnépesülni vadak és gladiatorok harcától, látta az ujjongó, érdeklődő, izgatott arcokat a megszámlálhatatlan padosorokon, s eligondolta, hogy itt a föld mélyén egy eltemetett ő világ alussza történetlen örök

